

Datum
2022-12-16

Diarienummer
2021/378

BESLUTANDE: Hovrättspresidenten Charlotte Brokelind

FÖREDRAGANDE: Administrativa assessorn Daniel Strömblad

Ärende	Beslut/åtgärd	Sign.
Beslut om riktlinjer	Riktlinjer för deltagande genom videokonferens fastställs enligt bilaga.	

Kopia till: Intranätet

Riktlinjer för deltagande genom videokonferens

Dokumentöversikt

Beslutsfattare		Fastställt, datum
Charlotte Brokelind		2022-12-14
Dokumenttyp	Ämnesområde	Dokumentansvarig
Riktlinje	Målhantering	Videokonferensgruppen
Sammanfattning		Samband med dokument
Dokumentet innehåller riktlinjer för deltagande genom videokonferens		

Revisionshistorik

Revision	Datum	Beskrivning	Författare
A, dnr 2021/378	2022-12-14	Dokumentet ersätter tidigare Riktlinjer för deltagande vid huvudförhandling i brottmål genom videokonferens, diariern 2019-41	Videokonferensgruppen

Allmänna utgångspunkter

Huvudregeln är enligt lag fortfarande att den som har kallats till en huvudförhandling ska infinna sig i rättssalen. Det finns dock ett betydande utrymme att besluta att deltagande i stället kan ske via videokonferens. Detta bör särskilt gälla hovrätter och inte minst Göta hovrätt, som har en domkrets med stora geografiska avstånd.

Dessa riktlinjer är främst till för beredningsorganisationen. När förutsättningarna enligt dessa riktlinjer är uppfyllda, kan hovrätten i samband med att parterna tillfrågas om datum för huvudförhandling preliminärt erbjuda parter och andra aktörer att delta vid förhandlingen via videokonferens. Om någon part eller aktör på beredningsstadiet begär att få delta via videokonferens, bör dessa riktlinjer tjäna som utgångspunkt för hur beredningsorganisationen ställer sig till denna begäran. Det är dock alltid de domare som ska avgöra målet som gör det slutliga ställningstagandet. Det kan finnas faktorer som i det enskilda fallet gör det olämpligt med videomedverkan, trots att sådan är förenlig med dessa riktlinjer. För en fungerande ordning förutsätts dock att positiva besked om videomedverkan till en aktör under beredningen normalt inte ändras av den sats som ska döma i målet.

Utgångspunkten är att endast den som önskar medverka via videokonferens ska göra detta. Endast i rena undantagsfall kan det komma i fråga att låta någon som önskar infinna sig i rättssalen i stället delta via videokonferens.

Det vanligaste skälet till att någon begär att få medverka vid förhandlingen via videokonferens är i praktiken restiden till Jönköping. Det är främst i detta hänseende som dessa riktlinjer med följande typsituationer är avsedda att tillämpas. Detta innebär också att parter och andra aktörer från Jönköpings län ska infinna sig i rättssalen, om det inte finns andra skäl för att tillåta medverkan via videokonferens, såsom t.ex. sjukdom. Sådana skäl kan också göra att det finns anledning att frånga riktlinjerna även i andra fall.

Som huvudregel ska den tilltalade och dennes försvarare samt målsäganden och dennes målsägandebiträde delta från samma lokal. Detsamma gäller tolk och den person som tolkningen ska ske åt. När professionella aktörer deltar via videokonferens ska detta ske från arbetsplatsen, ett hemmakontor eller motsvarande.

Åklagare

Åklagare får som utgångspunkt medverka vid förhandlingen via videokonferens om målet inte avser skuldfrågan vid mycket allvarlig brottslighet. Med detta avses

- brott som har ett minimistraff om minst 4 års fängelse eller försök eller förberedelse m.m. till sådana brott. Som exempel kan nämnas att åklagare alltså som huvudregel ska infinna sig i rättssalen om målet gäller mord, försök till mord, grov våldtäkt, grovt rån, människorov, grov mordbrand, synnerligen grovt narkotikabrott eller synnerligen grovt vapenbrott, eller
- om tingsrätten utan att sådana brott som avses ovan har bestämt påföljden till minst 4 års fängelse.

Detta innebär att åklagaren alltid får medverka via videokonferens om endast påföljden är överklagad.

Målsägande, målsägandebitråde och särskild företrädare

Målsäganden och målsägandebitråde får som utgångspunkt medverka vid förhandlingen via videokonferens utan hinder av brottslighetens allvar. Undantag bör dock göras om förhör ska hållas med målsäganden, och förhöret är sådant som avses nedan under rubriken "Förhörspersoner". Om endast målsägandebiträdet eller den särskilda företrädaren ska delta – dvs. målsäganden själv ska inte medverka – är utgångspunkten att hen deltar via videokonferens.

Den tilltalade och dennes försvarare

Den tilltalade och dennes försvarare får som utgångspunkt medverka vid förhandlingen via videokonferens om målet inte avser skuldfrågan vid allvarlig brottslighet. Med detta avses

- brott som har ett minimistraff om minst 2 års fängelse eller försök eller förberedelse m.m. till sådana brott. Som exempel kan nämnas att den tilltalade och dennes försvarare alltså som huvudregel ska infinna sig i rättssalen – utöver vad som anges ovan under rubriken "Åklagare" – om målet gäller våldtäkt, grovt narkotikabrott eller grovt vapenbrott, eller
- om tingsrätten utan att sådana brott som avses ovan har bestämt påföljden till minst 2 års fängelse.

Detta innebär att den tilltalade och dennes försvarare alltid får medverka via videokonferens om endast påföljden är överklagad.

Förhörspersoner

Om den part som åberopar förhör i hovrätten inte har angett att förhörspersonen ska inställa sig i rättssalen är utgångspunkten att den som ska höras i hovrätten får delta genom videokonferens. Om målet gäller mycket allvarlig brottslighet och förhöret kan antas vara av central betydelse, bör dock förhörspersonen infinna sig i rättssalen.

Parter och ombud i tvistemål

Parter och ombud i tvistemål får som utgångspunkt delta vid förhandlingen via videokonferens.

Sekretess

Att målet förväntas hållas inom stängda dörrar är som utgångspunkt i sig inte något hinder för att låta åklagaren medverka via videokonferens. Detsamma gäller en tilltalad eller en målsägande som har en försvarare respektive ett målsägandebiträde närvarande från samma lokal. Det bör kunna förutsättas att den professionella aktören kan bistå med att se till att ingen obehörig person närvarar i videokonferensrummet eller att någon filmar sekretesskyddat material. Särskilda överväganden kan dock behöva göras om bevisning i form av barnpornografi eller filmer av liknande karaktär ska visas. Detsamma gäller i frågan om huruvida en aktör utan professionellt biträde ska tillåtas att medverka via videokonferens inom stängda dörrar.

Säkerhet

Skäl för medverkan via videokonferens kan vara att någon som ska delta vid förhandlingen känner rädsla för att närvara i rättssalen eller om det kan antas att denne utsätts för påtryckningar. Sådana skäl är dock av erfarenhet ovanliga. Säkerhetsskäl kan dock göra att någon som annars hade kunnat delta via videokonferens i stället bör infinna sig i rättssalen, och tvärtom. Det är inte möjligt att i detta hänseende ange några närmare riktlinjer för hur frågan om videonärvaro ska lösas. Den får i stället hanteras från fall till fall.

Långa förhandlingar och brottmål med ungdomar

Till skillnad från vad som angetts i tidigare riktlinjer bör de förhållandena att förhandlingen pågår under flera dagar eller att målet gäller brottslighet med unga personer inte innebära något hinder mot deltagande via videokonferens.